

NAŠA PETRŽALKA

Noviny mestskej časti Bratislava-Petržalka

Číslo 9 | Ročník 3 | Január / Február 2021

Spoločne sme silnejší

Str. 7

Vytvorme krajšie
Nobelko

Str. 14-15

Zmeny v parkovaní

Str. 9

Štartuje sčítanie
obyvateľov

Inklúzia – priestor, ktorý ráta s každým

Inklúzia je v posledných rokoch často diskutovanou témou. Najčastejšie sa spája so vzdelávaním, školami a školstvom. Hovoriť o nej má však zmysel aj pri budovaní miest a komunit. Mnoho odborníkov sa zhoduje v názore, že pre dobre zavedenú inklúziu je potrebná odborná podpora a premyslenosť procesu.

Dlhodobým benefitom inklúzie je spoločný priestor (škola, sídlisko, komunita, mesto), v ktorom je každý rovnako dôležitý, má uplatnenie a vie sa do diania plnohodnotne zapojiť. Aby sme vám svet inklúzie priblížili aj očami odborníkov, spýtali sme sa na ňu Lucie Rosákovovej, jednej zo spoluzakladateľiek združenia InkuCity a odborného tímu zo ZŠ Tupolevova; špeciálnej pedagogičky v triede pre deti s poruchami učenia na 1. stupni Aleny Šprtovej, školskej psychologičky Dany Janotovej a špeciálnej pedagogičky pre 2. stupeň Silvie Jakubovej Šimonovej.

Rôzne perspektívy inklúzie

Lucia Rosáková vníma inklúziu ako postoj k hľadaniu – od ilúzie bezmocnosti, k (r)evolúcii v ľudskom spoločensťve. Nevie si predstaviť hotovú inklúziu spoločnosť, ale prostredie, ktoré spoločnosť vytvára spoločne a vytvára ho tak, že z neho nikto nevypadne. Ďalej svoju úvahu dopĺňa: „Zoberme si napríklad ihrisko, ktoré navrhne komunita. Určite musí existovať možnosť zapojiť sa pre každého, kto chce, bez predsudkov. Ihrisko môže chcieť navrhovať aj babička, ktorá túži bojovať vnútra alebo sedieť na lavičke medzi deťmi. Aj zrakovo znevýhodnený študent, ktorý by tu rád precvičoval svoje zručnosti, či brával v lete na gitare pod stromom. A, samozrejme, deti. Teda každý, kto ho chce používať a každý, koho sa jeho výstavba môže dotknúť.“

Myslí si, že na to, aby sa všetci odvážili hovoriť o svojich pred-

stavách, potrebujeme bezpečné prostredie. Teda atmosféru prijatia rôznorodosti každého. Dodáva, že „iba v bezpečnom a akceptujúcom prostredí môžeme spolu tvoriť, počúvať sa a hľadať riešenia. V inklúzií svete nevíťazí väčšina a nehladá sa kompromis. Ideálnym výsledkom je konsenzus.“

Dôležitou rovinou inklúzie podľa spoluzakladateľky združenia InkuCity je, že vylučuje stigmatizáciu a značkovanie. Pokladá ich za dehonestujúce a traumatizujúce nielen pre jednotlivcov, ale aj pre vzťahy a komunitu. V inklúzii neexistujú skupiny neprispôsobivých. Existujú len jednotlivci s diverzným potenciálom a potrebami. Ak existujú šuflíky, tak neznamenajú definovanie jednotlivca. Atribúty typu matka, dôchodca, žiak, autista, cudzinec sú len vlastnosťami, ktorých má každý človek veľa. Menia sa v čase a majú rôznu silu. Napríklad: „Ja som Lucia, a to, že som matka samoživiteľka je len jeden z mnohých atribútov. Ak bude celý môj status v očiach komunity vnímaný len cez tento atribút, budem možno v odpore, alebo sa začnem správať iba ako samoživiteľka. Ľudia ma budú vnímať najmä ako samoživiteľku. Začnem naplňovať predsudky a stereotypy o matkách samoživiteľkách.“ Ak ide o ľudí s autizmom, s inou národnosťou či s problematickou minulosťou, tak je takéto značkovanie veľmi často prekážkou plnohodnotného fungovania občana v komunite. Môže viesť k jeho problematizácii a vyčleňovaniu.

Špeciálna pedagogička Alena Šprtová opisuje inklúziu najmä

z pohľadu vzdelávania: „Inklúziíne vzdelávanie vychádza z predpokladu, že každé dieťa je jedinečné, má svoje silné aj slabšie stránky, teda aj jedinečné vzdelávacie potreby. Rôznorodosť detí v triede a v škole je vnímaná ako niečo prirodzené a normálne. Cieľom inklúzie je pomôcť všetkým deťom naplniť svoj potenciál a dosiahnuť osobné maximum v prirodzenej skupine svojich rovesníkov.“

Školská psychologička Dana Janotová vychádza aj zo svojich skúseností v zahraničí: „Pracovala som takmer 2 roky na základnej škole vo Veľkej Británii s deťmi so ŠVV. Tam som vnímala inklúziu najmä v intenciách vzdelávania detí bez rozdielu národnosti, náboženského vyznania, etnicity, sociálneho zázemia. Veľmi silné bolo pre mňa zažiť spoluprácu rôznych inštitúcií (sociálna kuratela, psychologické poradne, psychoterapeuti, logopédi, neurológovia, pedopsychiatri, polícia, náhradné rodiny...), všetko poprepájané systémovo. Ak nastal problém, dieťa bolo automaticky posielané k odborníkom, bola to povinnosť rodiča a všetky správy a ďalšie zvolené postupy boli posielané aj priamo škole. Dieťa tu bola potom poskytnutá pomoc na škole presne podľa stanoviska všetkých zainteresovaných odborníkov. Multidisciplinárnu vnímam tiež ako silnú súčasť inklúzie.“

Podľa Silvie Jakubovej Šimonovej, špeciálnej pedagogičky pre 2. stupeň, je dôležité pochopiť, že inklúzia sa netýka len žiakov so znevýhodnením. Inklúzia je spravodlivá voči všetkým žiakom a snaží sa do procesu vzdelávania zapájať všetkých rovnako. Každý žiak či žiačka sa totiž v priebehu vzdelávania môže dostať do situ-

FOTO: Ivana Vrabľová

FOTO: OZ InklusCity

ácie, keď potrebuje, hoci možno dočasne, podporu vo vzdelávaní. Zároveň však zdôrazňuje potrebu škôl mať komplexnejšiu podporu, počnúc vzdelávaním pedagogických a odborných pracovníkov, cez zavedenie štandardov a naplnenie práce jednotlivých členov tímu, až po kvalitnú a dostupnú externú poradenskú podporu.

Prečo býva inklúzia obavou a čo prináša, ak ju budujeme spolu

Existujú ľudia, ktorí majú zo zavádzania inklúzie do vzdelávania a do komunity obavy. Lucia Rosáková si myslí, že ak majú ľudia strach z toho, že bude majoritné, resp. väčšinové alebo intaktné dieťa odsunuté a zanedbané kvôli dieťaťu so špeciálnymi potrebami,

tak je to prirodzený následok divokej a neovládanej integrácie. Vníma, že „u každého dieťaťa je potrebné hľadať jeho potenciál a všímať si jeho potreby. Aj vtedy, ak nerobí problémy. To sa volá individualizovaný prístup. Nemal by znamenať zvýšenie záťaž na učiteľa, ale zmenu myslenia, zmenu prístupu školy, obce, učiteľa, ale aj detí voči sebe. Takáto zmena myslenia zabráni všímavosti, dôraz na silné stránky, flexibilitu vo vnímaní rozvoja (aj silné stránky sa môžu meniť), atmosféru bezpečia, prijatia chýb ako súčasť učenia, či fokusovanie na vzťahy.“

Pri vnímaní inklúzie z hľadiska komunity Lucia Rosáková súhlasí, že je dôležité skúmať potreby jednotlivých členov komunity, od primátora až po dieťa. Pripomína, že „skúmať treba spolu s nimi. Vytvárať riešenia a budovať komunitu potrebujeme všetci spolu. Nie pre nich,

ale pre nás. Nie oni nám alebo my im, ale my nám.“

Dôležitosť spolupráce pri zavádzaní inklúzie vníma aj školská psychologička Dana Janotová: „Pre mňa je veľmi dôležitým faktorom súčinnosť celého vnútorného systému školy, žiak-rodíč-učiteľ-vychovávateľ-odborní zamestnanci-vedenie. Bez otvorenosti k zmene, odvahy a rovnakej filozofie či viery sa isté veci nepohnú a fungovať nebudú (ak aj áno, tak len na chvíľku). Preto si myslím, že je dôležité skúšať, prijímať nové možnosti a snažiť sa zlepšovať, čo nám je ponúknuté.“

Pre špeciálnu pedagogičku Alenu Šprtovú je dôležité zabezpečiť bežným materským a základným školám takú podporu, ktorá im umožní poskytovať kvalitné vzdelávanie pre všetky deti v ich spádovej oblasti.

Budúcnosť inklúzie vo vzdelávaní a komunitách

Špeciálnu pedagogičku Alenu Šprtovú teší, že nielen ZŠ Tupolevova, na ktorej pôsobí, ale aj iné školy začali vnímať a reagovať na rôznorodosť potrieb detí a efektívne s nimi pracovať napríklad aj prostredníctvom inkluzívnych tímov.

Školská psychologička Dana Janotová upozorňuje na to, že škola sa nestane inkluzívnou zo dňa na deň. Oceňuje viaceré národné projekty, ktoré posúvajú školstvo bližšie k inklúzii. Veľkú časť zásluh na ZŠ Tupolevova dáva riaditeľovi Miroslavovi Cisárovi, ktorý je podľa nej otvorený novým výzvam. Rovnako je vďačná za celý pedagogický tím a vedenie, u ktorých vysoko

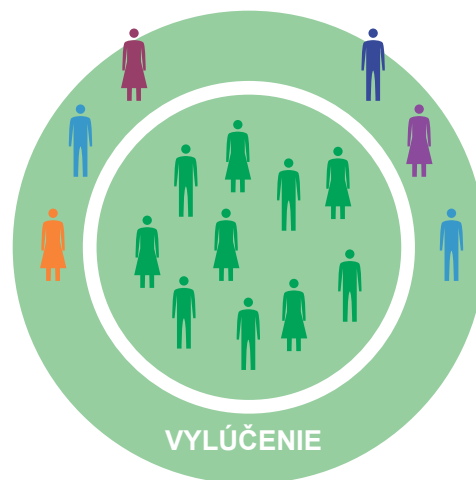
hodnotí odhodlanie, nebojnosť a inšpiratívne prístupy.

S Luciou Rosákovou sme sa pri téme inklúzie dostali naozaj hlboko, preto vo svojej reflexii na záver opisuje, aká by bola prechádzka Petržalkou, ak by bola absolútne inkluzívnou mestskou časťou: „...každý vchod či blok by bol

TÉMA komunitou, ktorá o sebe rozhoduje v miere, v akej chce. Chcem, aby každé dieťa bolo vítané a malo vytvorené podmienky v škole, do ktorej chodia jeho susedia. Aby bolo jednoduché otvoriť si bocičky komunitnú kaviarničku, zorganizovať piknik, využiť terasu. Komunita totiž pre mňa znamená inklúziu. A neznamená to, že každý musí makat' napríklad na prerábke terasy. Znamená to iba, že ak chcem, dostanem podporu a dôveru a susedia prídu s vedomím, že je to naše a pre nás. Prialo by som si, aby

školy boli priestormi komunity, kde sa deti cítia doma aj po škole. Otvorené školské dvory a ihriská prepojené s knižnicami, otvorené pre aktivity obyvateľov aj samotných detí. Prialo by som si môcť vylepiť oznam, že zajtra nepotrebujem auto a zdieľať ho so susedmi v dôvere, že neskončí zničené pre ne zodpovednosť. Chcela by som otvoriť aplikáciu a nájsť v nej všetko od kultúry po zmeny v MHD, ale aj jednoduché spôsoby, ako sa zapojiť do riadenia či aktivít mestskej časti. “ Po krátkej odmlke dodáva, že „práve navracanie zodpovednosti za komunitu do rúk jej členom – obyvateľom umožňuje vytvárať silné partnerstvá, a tie nedovolia tak ľahko nikomu prepadnúť systémom. Pretože čím pevnejšie sú vzťahy medzi nami, tým silnejšia je naša ochranná sieť.“

km

Pribudli nové odberné miesta a ponúkame pomoc

Pandémia, žiaľ, stále nie je na ústupe, ale zároveň neúfacha ani naša snaha vysporiadať sa s ňou najlepšie, ako vieme. Akousi tradíciou sa stali víkendové testovania na odberových miestach, ktoré sú pravidelne zriaďované iba na túto príležitosť. Vďaka ich počtu a nasadeniu odberných tímov sme sa ani v takých náročných dňoch nestretli s výraznejšími problémami, ktoré by skomplikovali proces testovania.

Pre tých, ktorí majú záujem či potrebujú mať vo vrecku certifikát o negatívnom výsledku aj naďalej, zriadila mestská časť Bratislava-Petržalka stále odberné miesto s nemennou pracovnou prevádzkou na Hrobákovej ulici. Samotný odber uľahčuje čítačka občianskych preukazov, vďaka ktorej sú údaje naskenované v priebehu niekoľkých sekúnd; možnosť zaslania výsledku do sms; live kamera, ktorá zachytáva počet čakajúcich a aj možnosť objednania sa na testovanie na konkrétny čas. Stálu prevádzku majú v čase vydania tohto čísla novín aj 4 ďalšie odberné miesta iných zriaďovateľov, ktoré pôsobia na území Petržalky (viď mapa).

Osamelí seniori sa dočkajú pomoci pri očkovaní

MČ Bratislava-Petržalka ponúka asistenciu obyvateľom Petržalky nad 75 rokov pri registrácii

na očkovanie proti ochoreniu Covid-19. Ak o očkovanie máte záujem a nemáte možnosť zaregistrovať sa, ani blízkeho človeka, ktorý by vám s registráciou pomohol, neváhajte a kontaktujte číslo **0947 487 555** v pracovných dňoch od 8:00 do 16:00.

Pracovník Oddelenia sociálnych vecí miestneho úradu MČ Bratislava-Petržalka Vás na očkovanie zaregistruje. Budeme od vás požadovať osobné údaje ako meno, priezvisko, rodné číslo a podobne. Prístup k osobným údajom budú mať len zamestnanci miestneho úradu, ktorí zabezpečujú registráciu a sú riadne poučení. Po úspešnej registrácii budú osobné údaje okamžite zlikvidované.

iv

MOM HROBÁKOVA 5

po - ne: 08:00 - 18:00

na objednávku, aj bez objednania

1 - MOBILNÉ ODBEROVÉ Miesto ZÁPOROŽSKÁ

po - pia: 12:00 - 20:00,
len na objednávku

2 - MOBILNÉ ODBEROVÉ Miesto OSUSKÉHO 8

po - pia: 14:00 - 22:00, bez
objednania a so - ne: 12:00 -
20:00, bez objednania

3 - MOBILNÉ ODBEROVÉ Miesto DK ZRKADLOVÝ HÁJ

po - ne: 08:00 - 12:00 a 13:00
- 17:00, na objednávku, aj bez
objednania

4 - ODBERNÉ Miesto GYM1, S.R.O., ŠH ZNIEVSKA 1

po - so: 09:00 - 12:00 a 13:00
- 17:00, na objednávku, aj bez
objednania

Nobelovo námestie: priestor budúcnosti?

FOTO: Ivana Vrabľová

Mestská časť pripravuje interaktívne zisťovanie potrieb a vízií verejnosti, obyvateľov, návštevníkov či firiem, ktoré na námestí a v jeho blízkom okolí fungujú.

V Petržalke je niekoľko oblastí, ktoré sa pompézne nazývajú námestiami, ale pritom ich vôbec nepripomínajú. Nobelovo námestie na severe Petržalky oproti výstavisku Incheba je výnimkou potvrdzujúcou pravidlo.

Nobelovo námestie v mestskej časti Petržalka pôvodne vzniklo v druhej polovici 80. rokov 20. storočia v rámci výstavby bytových domov a infraštruktúry v miestnej časti Dvory. Súčasný názov má od 1. apríla 1991. Svoje meno získalo podľa Alfreda Nobela, švédskeho vynálezcu dynamitu a zakladateľa Nobelovej ceny.

Dominantou námestia je na južnej strane nesporné základná škola. Na opačnom konci sa nachádza objekt s prevádzkou potravín a stravovacím zariadením na poschodí. Súčasťou námestia je aj ihrisko pre deti. V jeho blízkosti nedávno vyrástol administratívny a bytový komplex Einpark.

Už v čase svojho vzniku bola západná časť postupne zatravnená, s niekoľkými stromami. V roku 2020 pribudla aleja japonských sakúr, ktoré mestská časť vysadila v spolupráci s japonským veľvyslanectvom. Druhá polovica námestia bola pôvodne vybetónovaná. V roku 2004 prešlo námestie rekonštrukciou. Vtedy sa betónový povrch zmenil na dláždený.

Významnou tepnou v súvislosti s týmto námestím je petržalské korzo. To sa začína na severe pri Moste SNP a momentálne sa končí na juhu pri Železničnej stanici Petržalka. V severnej časti je vlastne akousi vstupnou bránou do sídliska pre tých, ktorí prichádzajú zo Starého mesta na druhom brehu rieky Dunaj.

V miestach dnešného Nobelovho námestia sa nachádzal pôvodný petržalský cintorín, existujúci prakticky od vzniku Petržalky. Zrušili ho v 60. rokoch 20. storočia. Pripomienkou cintorína zostáva gaštanová aleja vo východnej časti námestia.

v dotyku s námestím. Hoci jeho súčasťou sú lavičky po obvode vydláždenej plochy, chýba viac tieňa, prípadne vodný element (fontána či hmlová brána) v horúcich letných dňoch. Rovnako aj oddelenie lavičiek od peších trás ľudí, ktorí chodia križom cez námestie.

Prítom je to miesto, ktoré je ako stvorené pre lepšie využitie. Môže priniesť viac kultúry, zábavy, športu, ale tiež iných funkcií, ktoré by si ľudia na tomto mieste radi predstavili, no hlavne využívali. Miestny úrad v Petržalke sa na podnet skupiny poslancov rozhodol spustiť participatívny proces zisťovania potrieb a vízií verejnosti. Cieľom je zistiť potreby a nálady ľudí, ktorí v danom priestore žijú, pracujú, podnikajú či sa iba pohybujú. Závery z tohto procesu budú zamestnancom úradu slúžiť ako východisko pre budúcu obnovu námestia.

Pomôcť pri rozhodovaní môžete aj vy. Vyplnením dotazníka, ktorý bude k dispozícii na stránke petrzalka.sk, v mobilnej aplikácii, ale tiež odpoveďami na otázky anketárov. Prispejte svojimi názormi k zmene využitia Nobelovho námestia pre spokojnosť všetkých.

Viac informácií sa dozviete už čoskoro prostredníctvom našej webovej stránky a sociálnych sietí. Spustenie procesu je naplánované na začiatok marca.

as

FOTO: Ivana Vrabľová

Z Lúk na Šafárikovo námestie za 10 minút

FOTO: Marek Velček

Hlavné mesto Bratislava finišuje s procesom verejného obstarávania v súvislosti s vybudovaním Nosného systému MHD električkovej trate v úseku Bosákova – Janíkov dvor (lehotá na predkladanie ponúk bola stanovená na 15.2., pozn. red.).

Ide o nadväznosť na prvú etapu trate Jesenského – Jungmannova. Harmonogram projektu je nastavený tak, aby v novom úseku premávala električka najneskôr v decembri 2023, pričom výstavba by mala odštartovať v septembri 2021.

Topoľčianska)

- Veľký Draždiak (medzi dnešnými zastávkami Šintavská a Strečnianska)
- Lietavská (pri dnešnej zastávke Lúčanka)
- Janíkov dvor (podjazd pod Panónskou cestou)

Zároveň bude existujúca zastávka Farského prebudovaná na združenú zastávku pre električky a autobusy vybudovaním autobusových nástupísk vedľa električkových nástupísk.

Súčasťou projektu sú aj štyri mostné objekty. Ide o združený most pre električkovú cestnú dopravu (na Rusovskej ceste), električkový most (premostenie Chorvátskeho ramena), cestný most (na Kutlíkovej ulici) a rekonštrukciu existujúceho mosta tak, aby sa na ňom umiestnili nové zastávky MHD (na Panónskej ceste). Okrem týchto mostov sa zhotoví aj jedna lávka pre peších cez Chorvátske rameno v blízkosti električkovej trate.

Predpokladom pre rok 2030 je denné využitie električky 30 tisícmi cestujúcimi (v každom smere).

dp

FOTO: bratislava.sk

Predĺženie v číslach

- Dĺžka električkovej trate: 3,9 km dvojkoľajne
- Počet zastávok: 7
- Rozchod: 1000 mm
- Maximálna prevádzková rýchlosť: 60 km/h
- Predpokladaný termín výstavby: 9/2021-10/2023
- Predpokladané náklady: 103,5 mil. € bez DPH

Zastávky predĺženej električkovej trate

- Chorvátske rameno (dnes približne zastávka Jungmannova)
- Gessayova (nová zastávka v centre pripravovaného projektu Petržalka City)
- Zrkadlový háj (medzi dnešnými zastávkami Romanova a Markova)
- Stred (dnes zastávka

Stručne

Zberný dvor ostáva kvôli momentálnej situácii s koronavírusom zatvorený až do odvolania.

Po verejnom vypočutí, ktoré sa konalo dňa 4. 2., sa na stretnutí miestneho zastupiteľstva zvolila nová hlavná kontrolórka, Ing. Diana Chovnacová.

Suma príspevku za pobyt dieťaťa v materskej škole sa zjednotila pre všetky deti na 40€ na dieťa za mesiac.

Nominovať pedagóga do jednej z kategórií Učiteľa roka 2021 pod názvom „Učiteľ, na ktorého sa nezabúda“, môžete do 5. marca. Viac informácií na stránke www.petrzalka.sk.

Všetky pobočky Miestnej knižnice Petržalka sú od 8. 2. pre nariadenia vlády zatvorené, otvorených bude len 7 výdajných pobočiek.

Odštartovalo elektronické sčítanie obyvateľov, asistované sčítanie sa posúva

Na Slovensku sa po 10 rokoch koná sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Prvýkrát je integrované a plne elektronické.

Sčítanie domov a bytov sa v Slovenskej republike realizovalo podľa nového konceptu založeného na využití existujúcich dátových zdrojov a znížení administratívnej záťaže obyvateľov. Sčítanie prebiehalo od 1. júna 2020 do 12. februára 2021. Sčítanie mali na starosti obce, mestá a mestské časti na Slovensku, ktoré v spolupráci so správcami bytových domov a svojich evidencií vyplnili formuláre a poskytli tak údaje štatistikom.

Sčítanie obyvateľov odštartovalo 15. februára. K dispozícii je možnosť sčítať sa svojpomocne alebo s pomocou sčítacieho asistenta.

Údaje môžu významným spôsobom ovplyvňovať a formovať rozhodnutia autorít regionálnej a lokálnej úrovne. Slúžia ako podklad pre územné plánovanie obcí, pre budovanie dopravnej infraštruktúry či infraštruktúry rôznych služieb, ako sú napríklad školy,

školy, domovy sociálnych služieb, úrady a podobne.

Výsledky sčítania zároveň predstavujú aj dôležitý podklad pre zdroj príjmov obcí z podielových daní, ktoré sa odvíjajú od počtu trvalo bývajúcего obyvateľstva na území obce.

Pri sčítaní v roku 2011 uviedlo trvalý pobyt v Bratislave **411 228** obyvateľov. V rámci MČ Bratislava-Petržalka to bolo **105 842** obyvateľov, pričom 52,5% tvorili ženy. Aké čísla prinesie tohtoročné sčítanie, to ukáže čas. Základné výsledky zo SODB 2021 budú zverejnené v priebehu roka 2022. Kompletne výsledky zo SODB 2021 budú dostupné do 31. marca 2024.

Sčítať sa môžete dvoma spôsobmi:

1. Obyvateľ sa sčíta sám alebo s pomocou blízkej osoby

Obyvateľ sa sčítava sám alebo s pomocou blízkej osoby kdekokoľvek

s využitím počítača, tabletu alebo mobilu s pripojením na internet. Sčítací formulár nájdete na webovej stránke www.scitanie.sk. Sčítať sa môžete aj cez mobilnú aplikáciu, ktorá je dostupná pre operačné systémy Android a iOS.

Samosčítanie je pre vás rýchly a jednoduchý spôsob na vyplnenie sčítacieho formulára, bez narušenia vašej súkromnej zóny.

Elektronické a integrované sčítanie prináša mnohé výhody, akými sú presnejšie a kvalitnejšie údaje, bezpečnosť, šetrenie životného prostredia a tiež rýchlosť sčítania. Prebieha od 15. februára 2021 do 31. marca 2021.

2. Sčítanie pomocou asistenta

Ak sa nemôžete alebo neviete sčítať sami, máte možnosť využiť

službu asistovaného sčítania. V každej obci bude zriadené kontaktné miesto, kde vám so sčítaním pomôže stacionárny asistent. Na území obce budú tiež pôsobiť mobilní asistenti, ktorí navštívia domácnosť obyvateľa v prípade, že o takúto službu požiada (napr. z dôvodu imobility). Práve týmto asistovaným sčítaním sa myslelo na seniorov a iné skupiny obyvateľstva bez prístupu k potrebnej technike alebo internetu.

Vzhľadom na pandemickú situáciu sa posúva termín asistovaného sčítania za účelom ochrany zdravia všetkých zúčastnených. Asistované sčítanie sa začne 1. 4. 2021 a potrvá najneskôr do 31. 10. 2021. Spustenie asistovaného sčítania bude podliehať rozhodnutiu Úradu verejného zdravotníctva a zástupcov Štatistického úradu. Rozhodnutie bude vykonané s ohľadom na bezpečnosť asistenta aj sčítavanej osoby.

dp

Ako sa sčítať

Inklúzia môže fungovať iba tam, kde sú na ňu pripravení

Vladimír Burjan začína ako učiteľ matematiky. Pracoval na ministerstve školstva, neskôr vo Výskumnom ústave pedagogickom. Tu viedol skupinu merania výsledkov vzdelávania. Pôsobil v medzinárodnom tíme pripravujúcom známe testy PISA. V roku 1994 založil spoločnosť Exam. Jedenásť rokov bol vydavateľom a šéfredaktorom časopisu Dobrá škola a doteraz je riaditeľom rovnomennej neziskovej organizácie, ktorá pravidelne organizuje konferenciu pre pedagógov Cesty k dobrej škole. Je zároveň jedným zo spoluautorov reformného dokumentu Učiace sa Slovensko. Minulý rok vydal dve knihy Pedagóg v galérii a Úvahy po zvonení.

Ktorý moment najviac ovplyvnil vaše rozhodnutie stať sa učiteľom a venovať väčšinu svojho života vzdelávaniu?

Koncom základnej školy som prepadol matematike (nie z matematiky, ale matematike!). Išiel som preto študovať na matematické gymnázium a mal som v pláne stať sa matematikom – vedcom. Stretol som však úžasných ľudí, ktorí ma nadchli pre prácu s deťmi a pre otázky výchovy či psychológie. Boli to najmä Peter Cvik – vedúci matematického krúžku, ktorý som navštevoval a neskôr Milan Hejný – dnes známy najmä ako autor novej metódy vyučovania matematiky (ktorá vznikla až o desaťročia neskôr). Pod ich vedením som neskôr sám viedol matematický krúžok, organizoval súťaže pre žiakov, v lete som ro-

bieval vedúceho v matematických táboroch. Vďaka týmto ľuďom a aktivitám som si uvedomil, že sa chcem stať učiteľom matematiky. Napriek tomu som však nešiel študovať učiteľstvo, ale matematiku ako vedecký smer. Pedagogické štúdium som si doplnil až neskôr, popri práci učiteľa na gymnáziu.

V knihe *Pedagóg v galérii* ponúkate rady všetkým, ktorí majú v rukách osudy mladých ľudí. Robíte to netradične – cez pohľady na umelecké diela. Čitatelia sa ocitnú v galérii rád a obrazov zároveň. Čo vás inšpirovalo k takémuto netradičnému prepojeniu?

Celý život sa pohybujem v prostredí vzdelávania, takže už mám akúsi profesionálnu úchylku: keď niečo čítam, keď sa niečo nové dozvedám, vždy mi automaticky

napadne otázka: „A čo z toho vyplýva pre školu?“ Mám rád výtvarné umenie, veľa chodím po galériách a zoči-voči obrazom zachytávajúcim slávne mytologické a historické príbehy som si kladol podobné otázky. V čom bolo Daidalovo poučovanie vlastného syna Ikara chybné? Stoja aj rodičia a učители pred rovnakými dilemami ako kráľ Šalamún, keď súdila dve matky sporiace sa o dieťa? Nie je náhodou neveriaci Tomáš z Nového zákona hrdinom kritického myslenia, ktoré dnes v školách tak propagujeme?

Je nejaké odporúčanie pre výchovu alebo vzdelávanie, ktoré ste vy ako pedagóg alebo rodič – začiatovník nedostali a myslíte si, že by ho mal vedieť každý?

Hovorí sa, že ľudia sa delia na dve skupiny: na tých, ktorí majú

skvelé pedagogické teórie a na tých, ktorí majú deti. Ja mám pocit, že teoreticky som bol na rolu učiteľa aj na rolu rodiča dobre pripravený. Žiaľ, hoci často vieme, ako by sme mali reagovať či postupovať, to ešte neznamená, že to v praxi dokážeme. V krátkosti by som rodičom a učiteľom odporúčal: Odosobnite sa, ide o dieťa, nie o vás. Dieťa nie je malý dospelý. Je iné, má iné videnie sveta, iné potreby. Potrebuje sa učiť na vlastných skúsenostiach, nie z vášho poučovania. Deťom prospieva široké spektrum aktivít, výchove zasa predvídateľnosť a súhra rodičov. Nepodceňujte deti, zaobchádzajte s nimi otvorene, férov a s rešpektom. A vážte slová, majú veľkú moc – pozitívnu aj negatívnu.

V knihe *Úvahy po zvonení* sa postupne venujete cieľom vzdelávania, učivu, metódam, učiteľom, rodičom, žiakom, systému, ale aj budúcnosti vzdelávania. Na viacerých miestach zdôrazňujete význam reflexie. Prečo je podľa vás pre učiteľov dôležitá?

Celá tá kniha je vlastne akousi reflexiou – voľným uvažovaním o výchove a vzdelávaní. Myslím, že reflexia je dôležitá nielen pre učiteľov: v ktorejkoľvek profesii by sme sa mali občas zastaviť a zamyslieť nad tým, čo robíme, prečo to robíme, či to robíme správne a či by sme radšej nemali robiť niečo iné. Nie je totiž dôležité, aby sme toho robili veľa, ale aby sme robili tie správne veci. Problémom nášho školstva je okrem iného aj to, že

sa z neho stal príliš zložitý, komplexný systém, ktorý plne vyťažuje učiteľov zabezpečovaním každodennej prevádzky škôl. Sú preťažení, nestihajú, a popri všetkých tých úlohách im potom nezostáva čas občas sa zastaviť, porozmýšľať, pripomenúť si, čo je vlastne účelom školy, a čo by malo byť misiou učiteľov. Vo svojej knihe kladiem pedagógom, rodičom a ďalším aktérom vzdelávania rôzne otázky, ktorými ich chcem vyprovokovať k zastaveniu a k premýšľaniu. Pred pár dňami mi jedna učiteľka po prečítaní knihy napísala: „Po 20 rokoch praxe som už mala ustálené predstavy a názory, ale spôsobili ste búrku...“.

Pandemická situácia zne-možnila stretávanie sa; nielen školy, ale aj všetky stretnutia sa presunuli do online prostredia. Dobrá škola pravidelne pre pedagógov organizovala aj konferenciu Cesty k dobrej škole, ktorá sa minulý rok nekonala.

Konferencia bola obľúbená a mala mnoho obdivovateľov a pravidelných návštevníkov; aké s ňou máte plány do budúcnosti?

Život ukáže. Po piatich úspešných ročníkoch sme vlani na jar museli konferenciu odvolať, hoci bola z veľkej časti pripravená. Jej názov mal byť Sme tu pre všetky deti? a témou mala byť inklúzia. Žiaľ, už teraz môžem povedať, že ani tento rok sa konferencia Cesty k dobrej škole neuskutoční.

V opačnom prípade by sme ju už teraz museli pripravovať a v tejto situácii to nedáva veľmi zmysel... podobný osud, žiaľ, postihol aj mnoho iných podujatí.

Hlavnou témou prvého dvojčísła novín Naša Petržalka v roku 2021 je inklúzia. Táto téma najviac rezonuje práve vo vzdelávaní. Aký je váš pohľad na inklúziu vo vzdelávaní a prečo by v ňom mala alebo nemala byť prítomná?

Je to dôležitá, aktuálna, no trochu aj kontroverzná téma. Ešte začiatkom 20. storočia chodili všetky deti do jedného typu škôl. Až v 60. rokoch sa v severských štátoch začal presadzovať model špeciálnych škôl. Všetci odborníci a väčšina rodičov to vnímali ako veľký pokrok: čo môže byť pre dieťa s nejakým špecifickým problémom lepšie, ako keď ho dáme do malej skupinky, zveríme ho do rúk špeciálne vyškolených pedagógov; priestory školy prispôbíme jeho potrebám či obmedzeniam; poskytneme mu špeciálne učebnice, pomôcky, upravíme obsah vzdelávania? Som presvedčený, že pokiaľ by sme brali do úvahy iba vzdelávacie výsledky, je tento

model v poriadku. Teda, za predpokladu, že učelia v špeciálnej škole svojich žiakov vopred neodpíšu a neznižia až príliš očakávania a nároky. Ibaže postupom času sa ukázalo, že tento model má aj nevýhody: žiaci špeciálnych škôl takmer neprichádzajú do kontaktu s „bežnými“ deťmi, no ani opačne.

Inklúzia môže dobre fungovať iba tam, kde sú na ňu školy, učelia, žiaci a rodičia pripravení.

Pritom oboje je dôležité. Zjednodušene povedané: ak ste imobilní či nepočujúci, nie je optimálne, ak aj všetci vaši kamaráti sú imobilní či

nepočujúci. Postupne prevládol v spoločnosti názor, že špeciálne školy možno sú vhodné čisto zo vzdelávacieho hľadiska, sú však zároveň akýmsi izolovaným, nevyváženým prostredím, v ktorom sa žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami nemôžu plnohodnotne rozvíjať po iných stránkach. Toto poznanie viedlo k postupnému presadzovaniu inkluzívneho prístupu vo vzdelávaní, ale aj v iných oblastiach života. Inklúzia však môže dobre fungovať iba tam, kde sú na ňu školy, učelia, žiaci a rodičia pripravení a mentálne nastavení. To, žiaľ, nie je prípad slovenského školstva. Česká skúsenosť by nám mala byť varovaním, že celoplošné zavedenie inklúzie nariadením zhora bez dostatočnej prípravy a podpory učiteľov môže vyvolať pomerne negatívne reakcie. Postupné zavádzanie inklúzie je určite krok správnym smerom. Zo strany štátu však na to musia byť školám a učiteľom vytvorené potrebné podmienky a smerom k učiteľom a rodičom musí byť vedená kvalitná vysvetľujúca kampaň, ktorá ich čo najviac presvedčí o tom, že je to správna cesta. Inak môže byť odpor pomerne silný.

Okrem zamestnania je o vás známe, že beháte, dokonca aj polmaratóny. Máte v Petržalke obľúbenú lokalitu, ktorú by ste odporučili iným milovníkom behu alebo pešej chôdze?

Petržalka je pre bežcov (najmä cestných) výbornou lokalitou. Väčšina ľudí behá po hrádzi – dokonca na ňu chodia behať aj ľudia z iných častí mesta. Ja ju až tak neobľubujem, pretože je trochu nudná a od jari do jesene plná cyklistov a korčuliarov. Som skôr trailový bežec, teda behám najradšej po kopcoch. Tie v Petržalkenemáme, preto väčšinou behám v Karpatoch, na Devínskej kobyli alebo v rakúskych lesoch. V Petržalke mám asi najradšej Ovsíškove lúky, Sihot' a okolie Rusoveckého a Čunovského jazera (ale to už sme mimo mestskej časti). Často behám aj popri Chorvátskom ramene a Draždiakoch, keďže neďaleko bývam.

Ak by ste mohli na záver odkázať čokoľvek Petržalčanom a Petržalčanom, čo by to bolo?

Ak mi niečo dáva právo poučiť iných či mentorovať, tak jedine môj vek. Mal som viac času ako väčšina čitateľov porobiť chyby a poučiť sa z nich. Takže v skratke: snažte sa byť slušní, dobrí a svojmu okoliu či spoločnosti prospešní. „Byť stále šťastný“ je chabý životný program, ak z vášho šťastia nemá nikto iný úžitok. Táto doba je zložitá a zamotaná, uče sa preto stále nové veci a používajte rozum, keď sa vás niekto snaží o niečo presvedčiť. Zároveň však pripustite, že v istých oblastiach môže byť rozum iných ľudí oveľa zorientovanejší ako ten váš. Nechajte si občas poradiť (napríklad od odborníkov) nie je hanba. Naopak, je to pokorné a múdre. A hýbte sa! To je zasa príjemné a zdravé.

km

Súťaž o knihy Vladimíra Burjana

Zaujal vás rozhovor s Vladimírom Burjanom natoľko, že sa vo vašej knižnici hneď našlo miesto pre jednu z jeho kníh? Napíšte nám, ktorú z kníh Pedagóg v galérii alebo Úvahy po zvonení by ste si želali a aj dôvod, prečo to tak je, na adresu noviny@petrzalka.sk s predmetom **Súťaž o knihy**. Z vašich odpovedí vyžrebujeme dvoch výhercov.

Petržalské plány ani v roku 2021 nestrácajú na odvahe

Na decembrovom zasadnutí miestneho zastupiteľstva schválila mestská časť rozpočet na rok 2021 s príjmami a výdavkami v celkovej sume viac ako 51,7 milióna eur, čo je navýšenie o 4 milióny eur oproti minulému roku. Prvýkrát v histórii tak MČ prekročila hranicu 50 miliónov eur z dôvodu, že sa zvýšil rozpočet bežných príjmov, bežných výdavkov a najmä kapitálových výdavkov, ktoré predstavujú sumu vyše 6 miliónov eur. Schválené financie využije samospráva v tomto roku na dokončenie rozbehnutých projektov, v pláne sú však i nové projekty, najmä v oblasti školstva, zveľaďovania verejných priestranstiev a životného prostredia.

Najväčšiu sumu zo schváleného rozpočtu plánuje mestská časť v novom roku investovať do škôl vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti, či už ide o rekonštrukciu a vybavenie odborných učební v základných školách, rekonštrukciu školských budov, kuchýň a školských jedální, alebo rekonštrukciu materských škôl za účelom navýšenia kapacít. Navýšenie kapacít materských škôl je jednou z hlavných priorít, ktorej sa mestská časť intenzívne venovala už v minulom roku. Tento rok sa MČ chystá spravidla pokračovať ďalších 8 tried rekonštrukciou školských bytov, ďalšie 4 triedy vzniknú výstavbou novej materskej školy v priestoroch existujúcej Základnej školy Turnianska. K septembru 2021 by sa malo otvoriť o dvanásť tried viac, do konca roka 2021 to už bude celkom pätnásť tried. Vďaka rekonštrukciám by sa mala kapacita MŠ do konca roka 2021 navýšiť zhruba o 280 miest. Čiastočne vyriešiť problém s nedostatkom kapacít v škôlkach by mohli dve nové MŠ. Miestni poslanci vyčlenili na jeseň minulého roka finančné prostriedky na projektovú dokumentáciu k rekonštrukcii bývalej budovy MŠ Znievska, v hre je aj

bývalá budova MŠ Hrobáková, v ktorej by mohlo po zverení budovy od Ministerstva vnútra SR vzniknúť až 8 tried.

Revitalizácia námestí

V tomto roku nás čaká revitalizácia viacerých petržalských námestí. Nedávno sme ukončili participatívny proces, ktorého cieľom bolo prostredníctvom dotazníka zapojiť obyvateľov do rozhodovania o budúcom vzhľade a funkcii Námestia Republiky. Obyvatelia najviac lobovali za parkové úpravy, osadenie lavičiek, vysadenie stromov, prepojenie s Chorvátskym ramenom a využitie priestoru na kultúrne aktivity počas celého roka. Momentálne prechádza MČ do fázy vyhlásenia architektonickej súťaže a pripravuje podklady, ktoré pripomienkujú odborníci na urbanizmus. Ďalší športovo-rekreačný priestor má vzniknúť na Šrobárovom námestí, na revitalizáciu ktorého vyčlenila MČ 200-tisíc eur z mimorozpočtových zdrojov Úradu vlády SR. Štúdia revitalizácie je už pripravená a bude sa upravovať na základe dohody s miestnymi obyvateľmi. Mestská časť plánuje v priestore Šrobárovho námestia vysadiť približne 50 stromov. Ďalšie úpravy sa týkajú rekonštrukcie

FOTO: Ivana Vrabľová

FOTO: bratislavskýkraj.sk

FOTO: Ivana Vrabľová

a rozšírenia chodníkov. Následne dôjde k výmene mobiliáru, pribudne aj pitná fontánka, streetworkoutové ihrisko v areáli školy a na odľahlejšom pozemku psí výbeh. V ďalšej etape je naplánovaná obnova tartanovej dráhy. Zmenami od konca minulého roka prechádza aj Ovsíštské námestie, na ktorom bude MČ v marci realizovať sadové úpravy. Tie budú pozostávať zo strihania kríkov či siatia trávnatého porastu. MČ neobide ani Nobeľovo námestie, ktoré je vzhľadom na svoju polohu a aktuálnu občiansku vybavenosť jedno z najkľúčovjších petržalských námestí. V priebehu februára, najneskôr marca, začne MČ zbierať podnety verejnosti vo forme dotazníka, ktorého výsledky poslúžia na vyhlásenie architektonickej súťaže v r. 2022.

Krajšie detské ihriská

V rokoch 2021 až 2024 sa bude mestská časť venovať aj revitalizácii detských verejných ihrísk (VDI), ktoré nespĺňajú všetky potrebné technické, a teda ani bezpečnostné normy. Mestská časť má v súčasnosti v správe 55 detských ihrísk, v roku 2021 ich plánuje zrevitalizovať 6 v celkovej sume cca 121-tisíc eur. Zoznam vybraných detských ihrísk bude závisieť aj od aktívnej participácie Petržalčanov, ktorí sa

budú vedieť do procesu zapojiť ako aktívne ihriskové komunity s cieľom pomôcť pri organizovaní upratovacích brigád. Zainteresovaní miestni poslanci preto zverejnili výzvu pre obyvateľov, aby im pomohli vytvoriť ihriskové tímy, ktoré vynaložia čas a energiu na oživenie herných prvkov či úpravu zelene na ihriskách. Záujemcovia môžu poslať e-mail s adresou ihriska na ihriskovytteam@gmail.com. Touto iniciatívou chce MČ zapojiť aj samotných rodičov do zveľadenia detských ihrísk, a tým prispieť ku komunitnému duchu a zároveň k väčšej zodpovednosti o ihriská. Vo vnútrobloku bytových domov na Pečnianskej ulici plánuje MČ vytvoriť aj jedno nové VDI v celkovej sume cca 110-tisíc eur. Na ihrisku je podľa projektovej dokumentácie navrhnutých 5 herných prvkov z nerezovej ocele, ako lezecká zostava so šmykľavkou, kolotoč na státie, trojhojdáčka s hniezdom a deti sa budú môcť tešiť aj hravému značeniu na chodníku v podobe labyrintu, twistera či húsenice s číslami.

Koše na cigaretové ohorky, hračky na ihriskách aj viac dobrovoľníckych aktivít

Oddelenie životného prostredia plánuje v tomto roku rozbehnúť hneď viacero zaujímavých projek-

tov. V Petržalke by mali pribudnúť koše na cigaretové ohorky v najviac problematických a frekventovaných lokalitách, pri kultúrnych domoch, v rekreačných zónach či na námestiach v snahe zmeniť správanie občanov a predísť tak hádzaniu ohorkov na zem. Pilotným projektom je takisto plánovaná iniciatíva s názvom „Hračky do debničky“, ktorej myšlienkou, ako už samotný názov prezrádza, je uskladňovať hračky na detských ihriskách do veľkých drevených debien s vekom. Uskladnením hračiek chce MČ prispieť k tomu, aby sa deti naučili upratať si hračky, ktoré sú veľakrát na ihriskách rozhádzané a počas chladných a daždivých dní dochádza k ich znehodnocovaniu. Ďalším nápadom oddelenia životného prostredia, ktorý stojí za zmienku, je plánovaný projekt „Chcem sa zapojiť“, ktorý zahŕňa viacero pravidelných aktivít pre dobrovoľníkov zameraných na skrášlenie a čistotu verejných priestranstiev, akými sú zber odpadu, úprava zelene či natieranie mobiliáru. Samozrejme, oblasť životného prostredia bude aj naďalej pokračovať s osádzaním nových lavičiek a smetných košov, napríklad pozdĺž cyklotrasy v oblasti Chorvátskeho ramena. Začiatkom jari sú v pláne redukčné a zdravotné rezy drevín v areáloch

MŠ a ZŠ v počte 141 ks a takisto chemický ochranný postrek na 283 ks pagaštana konského. „Životáci“ neobídu ani naše obľúbené predzáhradky, ktorým budú tento rok venovať zvýšenú pozornosť. Okrem ich inventarizácie plánujú vyhlásiť súťaž o najkrajšiu predzáhradku, ktorá mala naposledy medzi obyvateľmi veľký úspech.

Nový domov opatrovateľskej služby

Keďže populácia v Petržalke starne a je dôležité zabezpečiť pre seniorov dostatok kapacít v zariadeniach opatrovateľskej služby, MČ schválila na tento rok príspevok do vypracovania projektovej dokumentácie na rozšírenie kapacít zariadenia opatrovateľskej služby v objekte Osuského 8, kde mala donedávna sídlo nezisková organizácia Lepší svet. Budova je veľkosťou areálu vhodným priestorom na vznik takéhoto zariadenia. V súčasnosti disponuje MČ kapacitou maximálne 50 lôžok v prevádzkach na Vavilovovej a Mlynarovičovej, záujem však prekračuje trojnásobok dostupnej kapacity. Rekonštrukcia budovy na Osuského je jedným z krokov, ako skvalitniť sociálne služby pre seniorov, ktorí patria k najzraniteľnejšej skupine obyvateľov.

mh

Úvod roka v znamení parkovacích zmien

Nové pravidlá v parkovacej politike platné od 1.1.2021

FOTO: Pixabay.com

Minulý rok priniesol Petržalke nielen plné využitie parkovacej rezidentskej politiky, ale predovšetkým aj priestor na preskúmanie a zároveň vyskúšanie potrieb a požiadaviek, ktoré v predošlom systéme, či skôr nesystéme, chýbali. Samozrejme, v procese sa vyskytlo aj niekoľko chýb – ale ako sa hovorí – „kto nič nerobí, nič nepokazí“. Nadmieru to platí aj pri takom veľkom projekte, ako je zavedenie rezidenčného parkovacieho režimu pre najväčšie sídlisko na Slovensku.

Všetky informácie, ktoré sú dnes k dispozícii, a na základe ktorých sa pristúpilo k zmene parkovacieho systému, pramenia nielen z dát zaregistrovaných užívateľov, ale sú potvrdené a overené neúnavnými kontrolami či tzv. spočítavami vozidiel počas dňa i noci pred zavedením celej parkovacej politiky, ale aj v jej priebehu. Predmetom skúmania bolo najmä to, aká je parkovacia kultúra občanov po zavedení vyhradených parkovísk, skúmala sa vyťaženosť parkovísk návštevníkmi i rezidentmi a vyhodnocovali sa počty vozidiel na základe registrácie.

Sprísenie doterajších podmienok zároveň reaguje na vzájomnú kompatibilitu s celomestskou parkovacou politikou, ktorej štart je po novom naplánovaný na 1. 10. 2021. Petržalka preto po roku skúseností pristúpila k zmenám, ktoré najefektívnejšie reagujú na doterajší stav. Vymedzuje ich prostredníctvom všeobecno-záväzného nariadenia z októbra minulého roka a sú platné od 1.1.2021.

Rezidenti parkujú zadarmo, nerezidenti majú na výber

Stále platí, že zaregistrovaní Petržalčania môžu využívať ktorékoľvek parkovacie miesta na akomkoľvek parkovacom boxe v rámci mestskej časti zadarmo tak cez deň, ako aj v noci.

Na rozdiel od nich obyvatelia bez trvalého pobytu či návštevníci tieto výhody čerpať nemôžu, alebo môžu iba po splnení jasne definovaných podmienok. Zatiaľ čo doteraz bolo aj pre nich možné v čase 8:00-18:00 parkovať bez obmedzení, po novom je to možné iba po zaplatení paušálneho poplatku. Ak návštevník pravidelne navštevuje našu mestskú časť, môže si teda predplatiť týždenné (5 €), mesačné (10 €) alebo ročné (50 €) parkovanie za predpokladu, že sa na parkovanie prihlási cez mobilnú aplikáciu. Pre návštevníkov pracujúcich v Petržalke bude navyše k dispozícii aj rozšírený balíček hodín.

V noci, tak ako doteraz, je možné aj pre nerezidentov zaparkovať na ktoromkoľvek mieste po zaplatení poplatku 1 €/hodina.

Počet vozidiel už nie je neobmedzený

Najväčšou zmenou oproti doterajším pravidlám je úprava počtu vozidiel, ktoré si mohli rezidenti zaregistrovať do systému. Počas celého roka od spustenia parkovacej politiky bolo možné mať prihlásený neobmedzený počet áut, čo sa zmenilo aj s ohľadom na budúcu parkovaciu politiku mesta Bratislava. Doteraz bolo taktiež zvykom, že si rezidenti nevymazali už neexistujúce vozidlá (napríklad po nehode či predaji), a tak dochádzalo k skresľovaniu dát. Navyše, neobmedzenosť systému v mnohých prípadoch využívali firmy, ktoré neboli schopné či ochotné zriadiť súkromné parkovisko pre vyšší počet služobných áut.

„Ak si budú môcť rezidenti registrovať neobmedzený počet vozidiel, nikdy nebudeme mať dostatok parkovacích miest pre všetkých. Dve autá na jednu osobu a tri autá na byt by mali 99,9 % obyvateľom postačovať, a tí, ktorým to nestačí, si musia kúpiť garážové státie alebo garáž,“ vysvetlil starosta Petržalky Ján Hrčka. Celkovo sa tieto zmeny

dotknú približne 1 100 obyvateľov s trvalým pobytom.

Pravidlá sú po novom nasledovné – na jedného rezidenta sú povolené maximálne 2 vozidlá, pričom len jedno môže byť služobné a na jeden byt môžu byť v parkovacom systéme zaregistrované maximálne 3 vozidlá. V prípade vozidla, ku ktorému rezident nemá právny vzťah (vozidlo príbuzných či manžel/ manželky), môže byť takéto auto zaregistrované v systéme iba ako jediné. Ide o osoby či rodiny, ktoré si z rôznych dôvodov nemohli zaobstaráť auto, a preto sú odkázané na autá najbližších.

Po výzve mali Petržalčania čas do 31. januára nadbytočné vozidlá buď zmeniť na návštevnícke, alebo ich vymazať zo systému natrvalo v aplikácii či prostredníctvom kontaktovania úradu. Pre vozidlá, ktoré boli vymazané zo systému, či už aktivitou majiteľov, alebo automaticky, platia pravidlá ako pre návštevníkov.

Zaparkujú už aj návštevy

Naopak, dlhodobo očakávanou a požadovanou novinkou

sú návštevnické hodiny, teda hodiny parkovania na rezidenčných miestach zadarmo určené pre krátkodobé návštevy. Počet hodín, na ktoré má rezident právo, sa vymedzuje počtom vozidiel, ktoré má zaregistrované v systéme – ak rezident nemá zaregistrované ani jedno auto, jeho návštevy môžu využiť 60 hodín parkovania ročne. Pri jednom zaregistrovanom aute už tento počet klesá na 30 hodín. Pri 2 vozidlách rezident právo na návštevnické hodiny nemá. Takáto matematika súvisí s pragmatickými dôvodmi – človek bez auta nezaberá parkovacie miesta, naopak, vyšší počet zaregistrovaných áut fyzicky zaberá viac verejného priestoru parkovísk, a preto takíto vodiči nárok na výhody strácajú. Návštevnické hodiny je možné pridelit' cez webovú stránku alebo prostredníctvom aplikácie URBI

parkovanie v Petržalke. Viac informácií a postup možno nájsť na stránke parkovanievpetrzalke.sk v sekcii Návštevnické hodiny.

Povolená dĺžka vozidla je dnes kratšia

O zmenách povolenej dĺžky registrovaného vozidla sa viedli spory už dlhší čas. Doteraz sa mohlo stať, že systémom prešlo aj auto, ktoré bolo dlhšie ako 5,5 m. Parkoviská však boli v minulosti vytvorené v iných podmienkach, čo dnes, prirodzene, komplikuje situáciu. Platné podmienky po novom usmerňujú, že vozidlá s dĺžkou do 5,5 metra, ktoré boli kúpené do roku 2021, sa zo systému automaticky neodstránia, ale nové vozidlá, ktoré sa budú chcieť zaregistrovať od začiatku tohto roka, už musia spĺňať kritérium dĺžky do 5,4 m.

iv

FOTO: Ivana Vrábľová

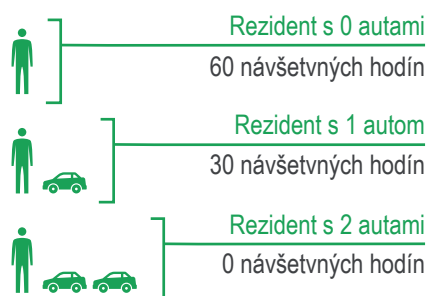
NOVÉ PRAVIDLÁ V PARKOVACEJ POLITIKE PLATNÉ OD 1.1.2021

REGISTRÁCIA VOZIDIEL ►

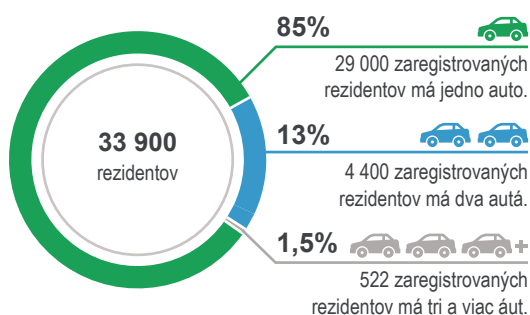
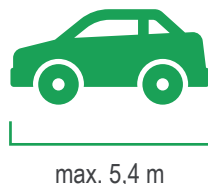

Rodinné auto môže byť zaregistrované len prípade, ak je jediným autom v systéme.

NÁVŠTEVNÉ HODINY ►

DĹŽKA VOZIDLA ►

POPLATKY PRE NEREZIDENTOV ►

Od 08:00-18:00 po zaplacení poplatku:

Týždňové parkovanie 5 €
Platí 7 dní.

Mesačné parkovanie 10 €
Platí 30 dní.

Ročné parkovanie 50 €
Platí kalendárny rok.

Od 18:00-08:00

1 € / hodinu

Dostupné sú aj iné možné rozšírenia, viac informácií na stránke www.parkovanievpetrzalke.sk.

Spoznávame petržalské zákutia

Pandémia nás v posledných mesiacoch doslova odrezala od cestovania po svete, znemožnila nám dokonca aj cestovanie naprieč Slovenskom. O to viac si všímame svoje okolie a vydávame sa na dobrodružné výpravy sídliskami či bádame v miestnych extravilánoch. Mnohí z nás objavujú Petržalku z absolútne nových uhlov pohľadu, prípadne sa pri chôdzi po uliciach vracajú do svojich detských čias. Najnovší obyvatelia Petržalky si už možno stihli všimnúť, že bývať tu znamená mnoho príležitostí a ciest, ktoré nás privedú priamo do prírody. Možno si všimli aj to, že poslať niekoho v Petržalke do hája vôbec nemusí byť zlomyseľný návrh.

Starí či mladí Ovsíšťania naň nedajú dopustiť. Niektorým jednoducho stačí vyjsť za dom a sú rovno v Starom háji. Na jar sa belie snežienkami a neskôr vonia po medveďom cesnaku. Vidieť tu množstvo vtákov, veveričky, ale aj slepúcha. Začujete aj dupot kopýt, ak sú práve na vychádzke kone zo stajní pri Dostihovej dráhe. Starý háj je útočiskom psíčkarov a všetkých, ktorí majú radi prechádzky a pobyt medzi stromami. Deti si z popadaných konárov stavajú hobitie domčeky alebo preliezajú po hrubších kmeňoch. Malí bajkeri si môžu vybrať jednoduchý aj zložitý terén. Náročnejší si zájdu aj na neďalekú bikrosovú cyklistickú dráhu. Hlavný ťah smerom ku kaplnke praje kočikujúcim rodičom a všetkým, ktorí si pri prechádzke radi sadnú na lavičku. Miesto pri kaplnke víta veriacich zapalujúcich sviečky a aj neveriacich, ktorí si chcú na niekoho spomenúť. Počas jesenných mesiacov tu veľa času trávia deti hľadájúce v lístí popadané gaštany.

Ostrov Starý háj a bunkre

Ak ste fanúšikom skutočne dlhých prechádzok, môžete sa vybrať popri Dostihovej dráhe smerom k Dolnozemskej, odkiaľ to je už len pár metrov krížom

cez hrádzu. Zrazu sa ocitnete v trochu inom svete, v lužných lesoch Petržalky.

Dnes sa prejdeme k Dunaju a vydáme sa po nábreží vpravo. Po štrkovej ceste nám Dunaj na ľavej strane poskytne mnoho malých zákutí a výhľadov doďaleka. Miesta vhodné na založenie ohňa a opekanie nám pripomínajú, že možností, ako tu tráviť čas, je viac (samozrejme iba v čase, keď je to dovolené a bezpečné). Keď sa medzi stromami zastavíte na dlhšiu dobu a budete mať šťastie, začnú vás obliehať vtáčky. Aj toto miesto je súčasťou chráneného územia Dunajského luhy. Ak bude mať príroda na vás šťastie, vezmete si so sebou vreco na odpadky a pomôžete jej s týmto neuhom.

Po krátkej chôdzi sa dostanete na rázcestie s väčším ohniskom a výhľadom na vodu. Ak chcete stále putovať ďalej a prebádať ostrov Starý háj, vydáte sa po ceste vľavo. Asi po dvadsiatich minútach pohodovej chôdze sa ocitnete pri bunkri BS-15. Z tohto bodu vás pár krokov preniesie na vrcholček ostrova. Je dobré sa tu zastaviť aj na dlhší čas, čo však nie je vždy možné, ak je práve v teréne viac ľudí. Ak tú možnosť máte, urobte si tu dlhšiu pauzu, možno uvidíte do ramena vplávať alebo z neho vyplávať loď.

Pri trase naspäť máte opäť viac

FOTO: Katka Makara

možností. Môžete sa vydať rovnakou cestou späť alebo zvoliť cestu stredom ostrova. Zaujímavým a najdlhším variantom je trasa po ľavom nábreží ramena. Aj cesta späť je pre bádateľov atraktívna. Nájdete tu množstvo stromov ohrozených od bobrov a možno stretnete aj nejakého pána staviteľa osobne. Objavíte stojisko pontónov. Ak začujete čľapot vody, pravdepodobne zaň budú zodpovedné kačky alebo labute. Tak ako v každom lese, aj tu platí,

že čím tichšie pôjdete, tým viac zvierat uvidíte.

Ak sa vraciate do bodu, z ktorého sme vyšli, vaša prechádzka mohla trvať aj 3 či 4 hodiny podľa toho, koľko minút ste venovali zastaveniam. Prešli ste približne 8 kilometrov. Ak ste priblížili aj vreco na odpadky, máte za sebou nielen výdatnú a zdraviu prospešnú činnosť, dobrodružstvo a objavovanie lokálnych zákutí, ale aj dobrý skutok.

km

Brieždi sa na kultúrnejšie časy

S veľkou nádejou a očakávaním prijímame správy o úspechoch vakcinácie, a začíname sa tešiť na návrat k stretnutiam obyvateľov Petržalky na podujatiach, ktoré aj v tomto kalendárnom roku pripravujú Kultúrne zariadenia Petržalky vo svojich priestoroch a v exteriéroch mestskej časti.

Všetky programy majú stále jedinú podmienku – bezpečnosť. Kým ich bude možné uskutočniť, pracujeme na ich príprave a na novej webstránke kulturavpetrzalke.sk. Ak nám to situácia dovolí, stretneme sa pri prvom tematickom víkende Víťanie jari už 19. – 21. marca. V Dome kultúry Lúky otvoríme Klubovňu a komunitnú záhradu a v Literárnej kaviarni Domu kultúry Zrkadlový háj 25. 3. privítame jedného z najvýznamnejších slovenských spisovateľov v prvom komponovanom programe Kafe v Háji. V nasledujúcich týždňoch určite oceníme najmä radosť z prichádzajúceho oteplenia a radi sa zahrejeme spevom i tancom našich najmenších pri príprave projektu Petržalská Supertrieda v základných a stredných školách, aby sme spolu s nimi oslávili aj víkend učiteľov 26. – 28. 3. V apríli sa budeme venovať predovšetkým

zdraviu, zdravému spôsobu života a zdravému životnému prostrediu. Ak nám to pandémie a počasie dovoľia, Deň Zeme oslávime predĺženým víkendom 22. – 25. 4. už aj podujatiami v exteriéri. S dospelými sa zabavíme počas Víkendu lásky na záver prvého tohtoročného Susedského dňa pred Zrkadláchom 1. mája. Jeho súčasťou bude aj veľký Majáles a celý máj bude venovaný téme priateľstva a spolupatričnosti. Deň detí oslávime celodenným podujatím na čerstvom vzduchu a 1. júna veľkou premiérou pôvodného rodinného muzikálu Alica v krajine zázrakov v Dome kultúry Zrkadlový háj. Nasledovať budú tradičné Dni Petržalky, kultúrne leto so všetkým, čo k týmto tradičným akciám patrí, s množstvom nových nápadov. Veríme, že na jeseň bude už usporadúvanie akýchkoľvek kultúrnych podujatí úplne bezpečné a my sa konečne vrátíme bez obmedzení aj k pravidelným kurzom, krúžkom, klubom, koncertom i divadielkam pre najmenších, aby sme novou muzikálovou rozprávkou Janko a Marienka spolu oslávili Petržalské Vianoce 2021.

Juraj Benčík

Kultúrne zariadenia Petržalky

FOTO: Kultúrne zariadenia Petržalky

Knižnica sa prispôsobí situácii, plány však má

Minulý rok bol pre nás zložitý, plný neočakávaných situácií, obmedzení, ktoré priniesla pandémia. Vďaka technickým možnostiam a vybaveniu pobočiek, schopnostiam a flexibilitě kolegov sme sa presunuli do sveta elektronických služieb, komunikácie, vybavovania a tvorby online literárno-vzdelávacích, zábavno-náučných videí, prezentácií, podujatí, upútaviek a pozvaní priateľov k spoločnému výberu nových kníh, ktoré pre nich kupujeme a pod. Hoci nová pozícia knižnice zafungovala, chýbali nám čitatelia, chýbali nám stretnutia, rozhovory, pekné slovo.

V tomto roku automaticky pokračujeme v našej práci, ktorá sa osvedčila, budeme sa prispôbovať situácii. Pracujeme nepretržite, sústreďujeme sa na bezpečné služby pri fyzických návštevách čitateľov. Prostredníctvom knižnice sa dokáže v tejto kritickej situácii človek stretnúť s kultúrou, čo bude zrejme rozhodujúce pre ich ďalšie pôsobenie.

Petržalská knižnica má veľkú výhodu v tom, že má svoje lokálne pobočky situované rozumne, v komorných pomeroch veľkého sídliska, a preto v nich vieme zabezpečiť priebežnú návštev-

nosť a striedanie čitateľov. Je to praktické a žiadané, vzniká pocit bezpečnosti. Všetky sú revitalizované, vybavené modernou technikou, dostupnosťou sietí, profesionálnou obsluhou a kvalitnými knihami. Naši návštevníci s očakávaním sledujú, ako sa podarí obnoviť najväčšie pobočky na Vavilovovej 24 a 26 k najväčšej novej vzájomnej spokojnosti.

Ponúkame nové knihy, periodiká, tlačené aj elektronické; na webstránke knižnice, Facebooku, Instagrame je stále aktuálny výber projektov, programov, ktoré nám doba umožňuje realizovať. Venované sú deťom, školám, škôlkam, občianskym združeniam, stačí si ich pozrieť a ohlásiť sa na kontaktné mená knihovníkov alebo pobočky.

Máme podporené významné autorské projekty spájajúce generácie naprieč literatúrou, hudbou. Vo februári vyhlasujeme **32. ročník celoslovenskej literárnej súťaže**, rovnako taktiež v júni nový ročník **súťaže o živote na školách**. Všetky uvedené projekty budú realizované v prípade potreby online. S koncom roka to bude obdobie, všetko bude závisieť od situácie. Novinkou, pre knižnicu veľmi príjemnou, je **participácia na projekte Spoločne EKO**, v rámci ktorého vytvoríme priestor pre školenie pedagógov a predstavíme ponuku kníh s environmentálnou tematikou.

Katarína Bergerová,
riaditeľka Miestnej knižnice
Petržalka

Medailistka Mokošová: „Do telocvične som sa narodila“

FOTO: archív B. Mokošovej

Meno Barbory Mokošovej sa navždy zapísalo do historických tabuliek slovenskej gymnastiky. Ešte stále iba 23-ročná Bratislavčanka bronzom z Majstrovstiev Európy v tureckom Mersine dostala Slovensko na zoznam medailových krajín európskych šampionátov.

Úspech Mokošovej na bradlách sa zrodil ešte v závere minulého roka. Slovenka nestačila iba na dve maďarské súperky, zlato brala Zsófia Kováčsová, druhá bola Zoja Székelyová.

K medaile mala slovenská gymnastika blízko už v minulosti, keď Samuel Piasecký skončil v rovnakej disciplíne na ME 2009 a ME 2012 piaty. Na cenný kov napokon dosiahla až jeho krajanka, ktorú sme v čase rozhovoru zastihli v plnej príprave v olympijskom centre v Šamoríne.

Profil Barbory Mokošovej:

vek: 23 rokov

výška: 168 cm

najväčšie úspechy: bronzová medailistka z ME 2020 v Mersine, účastníčka OH 2016 v Riu de Janeiro, kvalifikovaná aj na OH 2021 v Tokiu
tréner: Martin Zvalo
klub: Slávia UK Bratislava

Začnime veľkým úspechom z Mersinu. Stali ste sa vôbec prvou slovenskou medailistkou histórie v rámci Majstrovstiev Európy. Aké

boli prvé dojmy po zisku cenného kovu?

Boli to neopísateľné momenty a pocity, na ktoré nikdy nezabudnem. Ani s odstupom času si stále neviem uvedomiť to, čo sa mi podarilo dosiahnuť.

Podali ste v Turecku najlepší výkon doterajšej kariéry, alebo boli v medailovej zostave aj chyby?

Finálová zostava bola jedna z najlepších, aké som kedy predviedla. Veľmi tvrdo som sa pripravovala a táto moja tvrdá celoživotná práca priniesla svoje ovocie.

Prejdime k absolútnym začiatkom kariéry. V akom veku a kde ste urobili Vaše prvé gymnastické kroky?

Moja mamina je gymnastická trénerka, takže som sa do telocvične v podstate narodila. Do kurzov som začala chodiť približne od 3 rokov.

Čo všetko ste museli v detstvom veku kvôli gymnastike obetovať?

Často som vynechávala školu, výlety, dovolenky, ale vôbec to neľutujem.

Aká je aktuálna situácia s gymnastikou na Slovensku? Rastie nám nejaký nasledovník/nasledovníčka? Je záujem detí o gymnastiku dostatočný?

Detí je veľa, ale vrcholový šport už nechce robiť toľko detí ako doteraz. Gymnastika je veľmi náročná a treba jej obetovať naozaj všetko, čo v tejto dobe deti nie sú ochotné podstúpiť. Samozrejme, existujú aj výnimky a deti, ktoré aj v mladom veku trávajú v telocvični aj 5 alebo 6 hodín denne. Máme veľa nádejných talentov a ja im veľmi držím palce v tom, aby vydržali.

Prípravujete sa v petržalskej telocvični, pričom Vaším klubom je Slávia UK Bratislava. Aké podmienky sú tam pre Vás vytvorené?

Slávia UK a Gymnastické centrum v Petržalke vytvárajú podmienky na tréningy, ktoré potrebujem, ale momentálne máme kapacitný problém, máme veľmi veľa detí, tak je tam naozaj plno. Niekedy je to dosť nebezpečné, nielen pre mňa, ale aj ostatných. Som nútená okolo náradia postaviť zábrany, aby mi tam deti nebehli a neprišli sme k zbytočnému úrazu. Hľadáme nové väčšie priestory v Petržalke, ale ak nič nenájdeme, skúsime aj iné časti mesta.

Wikipédia uvádza, že s výškou 168 cm patríte medzi najvyššie gymnastky sveta. V čom vidíte najväčšiu nevýhodu takýchto výškových parametrov?

Nevýhoda je asi len v tom, že musím byť naozaj na 100% presná, aby som sa zmestila medzi žrde na bralách. Tam sa počíta každý milimeter (smiech).

S veľkým predstihom ste si vybojovali miestenku na svoje druhé kariérne olympijské hry. Akým zážitkom je pre športovca atmosféra hier?

Sú to neopísateľné momenty. Snom každého športovca je prebojovať sa na OH.

Samotné OH sa kvôli pandémie o rok posunuli. Ako to ovplyvnilo Vašu prípravu?

Mali sme naplánovanú prípravu, celú sezónu, ktorá úplne padla. Nielen mne, ale aj iným športovcom. Momentálne už veľmi dopredu neplánujeme, keďže situácia sa mení zo dňa na deň.

S akými cieľmi pocestujete do Tokia na najbližšie olympijské hry?

Chceme zacvičiť novú zostavu na bradlách, na ktorej už poriadne tvrdo pracujeme. Našími jasnými cieľmi pre OH v Tokiu sú finálna 24-ka vo viacboji a finále na bradlách.

FOTO: archív B. Mokošovej

V čase prípravy rozhovoru ste sa nachádzali v bubline v Šamoríne, kde slovenskí profesionálni športovci dostali možnosť pripravovať sa na vrcholné podujatia sezóny, vrátane OH v Tokiu. Ako hodnotíte vytvorené podmienky?

V bubline boli vytvorené veľmi dobré podmienky na prípravu. Ja osobne som bola s vytvorenými šamorínskymi podmienkami maxi-

málne spokojná. Z bubliny sme sa vrátili domov 24. januára.

Hovorilo sa o prasknutí tejto bubliny a pozitívnych prípadoch. Viete nám k tomu povedať viac?

Po príchode z tejto bubliny viedla naša prvá cesta na testovanie, po ktorom sme našťastie boli všetci negatívni.

dp

FC Petržalka ide do jari s novými menami, v príprave zbiera skalpy favoritov

FOTO: Facebook, FC Petržalka

Druholigová Petržalka má za sebou päťicu prípravných duelov pred začiatkom jarnej časti sezóny.

Do zápasov nastupovala s obmeneným kádrom, veď do tímu pribudlo viacero nových posíl. Azda najzvučnejším menom je skúsený Pavol Farkaš, ktorý bol v sezóne 2007/2008 pri zisku petržalského víťazného double. Zaujímavou posilou je aj Michal Obročník, ktorý má na konte 102 odohraných duelov v najvyššej slovenskej súťaži. Menoslov posíl dopĺňa ešte trojica Oscar Castellano Matallana, Viktor Vondryška a Erik Hurný.

Naopak, v petržalskom drese už na jar neuvidíme obľúbenca

fanúšikov Borisa Turčáka, ktorý sa presunul do fortunáligeovej Senice.

Príprava zatiaľ FC Petržalka vychádza výborne. Po piatich odohraných zápasoch má bilanciu 3 výhry, 1 remíza a 1 prehru. Výhry sú o to cennejšie, že na štíte Petržalky zostali aj dva tímy z najvyššej slovenskej súťaže, ŠFK Sereď a FC Nitra. V oboch prípadoch sa zrodil výsledok 1:0, pričom góly dávali posily Hurný s Vondryškom.

Vydarené výsledky naznačujú, že sa na jar máme na čo tešiť. Tím Ladislava Pecka je po jesennej časti v pokojných vodách tabuľky na 8. mieste.

dp

Príbeh petržalského vianočného stromčeka

FOTO: Ivana Vrablová; Oddelenia životného prostredia

Neodmysliteľný symbol Vianoc má svoje dominantné miesto v Petržalke už tradične na Námestí Republiky. Rok 2020 bol však aj z dôvodu pretrvávajúcej pandemickej situácie špecifický. Stromček bol na stanovišti osamotený, bez stánkov či typického čulého ruchu miestnych obyvateľov a detského smiechu. O to silnejšie mal postavenie a hrdzo reprezentoval najmilšie sviatky v roku.

Ako však znie celý príbeh stromčeka, ktorý okrášľil Vianoce 2020?

Treba poznamenať, že tento rok šlo výnimočne o rodeného (či

skôr zasiateho) Petržalčana priamo z Hrobákovej ulice. Vianočným symbolom sa stal desaťmetrový smrek, ktorý darovali mestskej časti obyvatelia už spomínanej ulice. Ako uvádza vedúca oddelenia životného prostredia Daniela Vašková-Kasáková, pri výbere stromčeka nešlo o náhodu. „*Strom bol na žiadosť vlastníkov bytov odstránený pred obytným domom, kde pre svoju veľkosť tienil obyvateľom bytov až do tretieho poschodia. Jeho majestátnosť a idylický vzhľad sme nezhavovali iba jeho výrubom, ale poslúžil aj ako ozdoba tohtoročných Vianoc. Dočasný domov našiel*

práve na Námestí Republiky, kde počas vianočných sviatkov robil radosť všetkým Petržalčanom.“

Stromček bol rozsvietený 5. decembra po príchode sv. Mikuláša na námestie. No ešte pred tým bol vyrábaný odborne spôsobilou osobou a prevezený z pôvodného miesta. Išlo o neľahkú úlohu, ktorú zastrešilo viacero pomocných síl aj z radov arboristickej firmy, ktorá je taktiež z Petržalky. Na to, aby všetko prebehlo ako má, dohliadali zamestnanci z oddelenia životného prostredia. Tí smrek sprevádzali až na miesto osadenia, kde vynikol

v celej svojej kráse. Referát technických činností následne zabezpečil osadenie vianočného osvetlenia.

Po Vianociach však cesta stromčeka nekončí, práve naopak. Zatiaľ čo neozdobené menšie stromčeky často končia ako zábava pre zvieratká v zoo, väčšie stromčeky z námestí, akým je aj ten náš, spracúva súkromná firma do podoby dreveného nábytku. A tak ktovie, možno tento fešák dostane ďalší, nový život napríklad v podobe police na knihy priamo u vás doma.

jk

Cezhraničný projekt na tému klimatických zmien obohatil žiakov o nové znalosti

Koncom januára zorganizovala MČ Bratislava-Petržalka záverečné online podujatie k projektu s názvom Klimatické zmeny

a Dunaj v pohraničnom regióne – Cezhraničná spolupráca miestnych samospráv a základných škôl, na ktorom zástupcovia maďarskej mestskej časti Újbuda a našej mestskej časti zhrnuli výsledky po 18 mesiacoch trvania projektu určeného pre žiakov základných škôl. Jeho zámerom bolo zahrnúť tému vplyvu klimatických zmien na pohraničný región Dunaja do mimoškolských aktivít v rámci neformálneho vzdelávania na vybraných základných školách

v Újbude a v Petržalke, do ktorého bolo zapojených spolu 42 žiakov druhého stupňa ZŠ a 7 učiteľov.

Projektu sa zúčastnili žiaci troch maďarských a troch petržalských základných škôl – ZŠ Pankúchova, ZŠ Dudova a ZŠ Holičska. Očakávaným prínosom cezhraničnej spolupráce s Maďarskom bolo prispieť k tomu, aby si deti základných škôl, ktoré žijú v pohraničnom regióne, začali viac uvedomovať vplyv klimatických zmien na životné prostredie v lokalite povodia Dunaja. „*Klimatické zmeny predstavujú celosvetový problém, ktorý má dopad na všetky oblasti na Zemi. V pohraničnom regióne*

Maďarska a Slovenska je to práve rieka Dunaj, jej povodie a ekosystém, ktoré sú najviac vystavené tomuto globálnemu javu. Preto je dôležité zvyšovať povedomie o problematike klimatických zmien a ich dopadoch na rieku Dunaj aj prostredníctvom výučby na základných školách. Práve to bol jeden z cieľov projektu, ktorý sa nám podarilo úspešne splniť, a to aj naprieč epidemiologickej situácií, ktorá realizáciu projektu výrazne ovplyvnila,“ vysvetľuje Anna Všeteczková, projektová manažérka Mestskej časti Bratislava-Petržalka.

Žiaci sa počas trvania projektu venovali rôznym aktivitám. V prvom kroku vytvorili Informačnú príručku o vplyve zmeny klímy na

pohraničný región Dunaja. Na jej odbornom revidovaní sa podieľal Slovenský hydrometeorologický ústav. Nosnú časť projektu tvorili školské programy „Zmena klímy a Dunaj“, – konkrétne vzdelávacie aktivity na základných školách. Každá zo zapojených učiteliek viedla školský projektový tím zložený zo 7 detí.

Keďže išlo o neformálnu formu vzdelávania na tému životné prostredie, učiteľky aj žiaci

mali v pláne mnohé praktické aktivity vonku, v prírode pri Dunaji. Z dôvodu epidemiologickej situácie sa však časť aktivít uskutočnila online formou. Školské tímy pracovali aj na príprave audiovizuálnych prezentácií svojej práce, v ktorých predstavili zvolené projektové témy.

Svoje skúsenosti z projektu zhrnuli učiteľky v metodickom materiáli. Tvoria ho slovenské aj maďarské metodické výstupy, a jeho účelom je ponúknuť základným školám, ktoré sa projektu nezúčastnili materiál, na základe ktorého by v budúcnosti mohli sami postupovať pri realizácii školských aktivít venovaných téme klimatických zmien v pohraničnom regióne Dunaja. Záverečnou projektovou aktivitou

ZŠ Pankúchova

boli dve cezhraničné propagačno-komunikačné podujatia s cieľom prezentovať projekt a jeho výstupy cieľovým skupinám projektu.

Projekt bol realizovaný v rámci programu spolupráce Interreg Slovenská republika – Maďarsko a financovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Fondu malých projektov pre západný región, ktorý spravuje Európske zoskupenie územnej spolupráce Rába-Dunaj-Váh.

Anna Všetěčková

ZŠ Holíčska, FOTO: A. Všetěčková ▲ ▼ ZŠ Dudova

Rada právníka: Predtým, ako začnete rekonštruovať byt alebo stavať

V čase, keď ľudia trávia veľa času doma, chce čoraz viac obyvateľov bytov a rodinných domov svoje obydlia zrekonštruovať alebo zveľadiť stavebnou činnosťou. Rada právníka JUDr. Jakuba Mandelíka vám pomôže s ťažkosťami, ktoré pri nej môžu nastať. Svoje podnety nám zasielajte na adresu noviny@petrzalka.sk s predmetom Rada právníka.

Na vykonanie stavebných prác zákon vyžaduje súhlas stavebného úradu (rôzne druhy stavebných prác podliehajú príslušnému konaniu podľa stavebného zákona).

V niektorých prípadoch je potrebné rozhodnutie (stavebné povolenie), v jednoduchších prípadoch postačuje súhlas stavebného úradu a niektoré činnosti nie je nutné úradu oznamovať vôbec. To, akému režimu podlieha plánovaná činnosť, bude vždy závisieť od konkrétnych okolností.

Ak chce majiteľ obydlia uskutočniť menšiu stavebnú rekonštrukciu (bez zásahu do nosných priečok), nie je nevyhnutne potrebné stavebné povolenie, ale postačuje tzv. ohlásenie, na základe

ktorého vydá stavebný úrad súhlas s prácami. Ide o jednoduchší a rýchlejší spôsob postupu oproti stavebnému konaniu (stavebník zabezpečuje menej dokumentácie o zamýšľaných prácach; nevydáva sa rozhodnutie, ale zasiela sa iba súhlas, atď.). Ohlásením je možné vyriešiť aj realizáciu drobných stavieb, ako sú letné kuchyne, prístrešky, sauny, pivnice atď., ak sú jednopodlažné, ich plocha nepresahuje 25 m² a výška 5 m – v prípade podzemných stavieb nesmie hĺbka presahovať 3m. Drobnými stavbami sú aj oplotenia. Súhlas stavebného úradu sa tiež vyžaduje pri udržiavacích prácach, ak by mohli ovplyvniť stabilitu stavby, požiaru bezpečnosť, jej vzhľad alebo životné prostredie.

Ak je stavebná činnosť rozsiahlejšia a nespadá pod režim ohlasovania stavby, je nevyhnutné si zabezpečiť stavebné povolenie, a za tým účelom podať návrh na stavebný úrad. Stavebné konanie je oproti ohláseniu zložitejšie a pre jeho vydanie sa musí zabezpečovať viac podkladov a stanovísk. Do stavebného konania majú oprávnenie zasahovať aj susedia, ktorí by mohli byť stavebnými prácami dotknutí. Pred vydaním stavebného povolenia musí vo väčšine prípadov existovať územné rozhodnutie (štádium konania predchádzajúce stavebnému povoleniu), ak nejde o zákonné výnimky, ako sú napr. prístavby alebo nadstavby – vtedy môže byť územné konanie spojené s konaním stavebným.

Existujú stavebné činnosti, pri ktorých nie je potrebné ohlásenie ani stavebné povolenie. Uvedené môže nastať, ak sa majú zrealizovať udržiavacie práce, na ktoré nie je potrebné ohlásenie (napr. vymaľovanie izby), alebo tiež v prípade konštrukcií chmeľníc a vinohradov. Každá situácia je špecifická a režim, ktorým sa práce budú riadiť, závisí od konkrétnych okolností. Preto odporúčame informovať sa pred začatím plánovaných činností na príslušnom stavebnom úrade (v sídle Miestneho úradu MČ Bratislava-Petržalka) o podmienkach povolenia stavebných prác. Dodávame, že pokiaľ by občan vykonal práce bez súhlasu alebo stavebného povolenia, dopustil by sa priestupku, eventuálne deliktu, za ktorý môže byť sankcionovaný.

Poslanecký duel:

Pomoc znevýhodneným osobám

Iveta Jančoková

Juraj Kríž

Musíme si na úvod priznať, že nielen Petržalka, ale ani celé Slovensko nevyvíka bezbariérovosťou, inklúziou či prioritným zameraním na pomoc znevýhodneným. Je to oblasť, v ktorej máme ešte stále čo doháňať, avšak za posledné dva roky sa podarilo zrealizovať v Petržalke viacero dobrých projektov a naštartovať procesy k zlepšeniu.

V oblasti podpory detí so zdravotným znevýhodnením musím spomenúť realizáciu prvého inkluzívneho bezbariérového ihriska v Bratislave na Blagoevovej, ktoré malo podporu už v minulom volebnom období a úspešne sa ho podarilo otvoriť v roku 2019. Samozrejmosťou je aj postupná úprava chodníkov na bezbariérové, či rekonštrukcia toaliet v našich školách, ku ktorým pribudli prvé bezbariérové toalety. Som veľmi hrdá, že sme jednou z mála samospráv, ktorá už druhý školský rok poskytuje prostriedky na dofinancovanie odborných asistentov v našich školách a podporujeme aj odborných pracovníkov v školstve projektom Spolupracovať lepšie, odmeniť viac.

Naši občania, ktorí sú v hmotnej núdzi majú už niekoľko rokov k dispozícii sociálnu výdajňu na Rovniankovej, ktorá ponúka potraviny a rozličný tovar. V zastupiteľstve sme v roku 2020

schválili odpustenie poplatku za čipovú kartu, a tak sa stala táto pomoc dostupnejšia. Okrem toho MČ každoročne organizuje zbierku šatstva, školských potrieb, a pre ľudí bez domova je k dispozícii terénny sociálny pracovník.

Nezabúdame ani na našich seniorov, ktorých máme v Petržalke viac ako 20 000 a ich počet sa každým rokom zvyšuje. Seniorom v domácom prostredí poskytujeme opatrovateľskú službu a dovoz stravy.

V súčasnej dobe máme otvorené dve pobočky zariadenia opatrovateľskej služby na Mlynarovičovej a Vavilovovej. Som veľmi rada, že sa nám podarilo získať späť do užívania budovu na Osuského, ktorá sa postupne zmení na ďalšie zariadenie opatrovateľskej služby. Momentálne sa pracuje na projektovej dokumentácii.

Taktiež nám záleží aj na Petržalčanoch, ktorí si nemôžu dovoliť vlastné bývanie a sú ubytovaní v bytovom dome na Medveďovej, ktorý je dlhodobo v zlom technickom stave. V tomto roku sme v rozpočte schválili sumu 77 000 eur na neodkladnú rekonštrukciu a aktívne sa pracuje aj na ďalších krokoch, ktoré dopomôžu komplexnej úprave bytového domu, ktorý je momentálne stále vo vlastníctve magistrátu. Veríme však, že vzájomnou spoluprácou sa

nám podarí dostať dom do adekvátneho technického stavu.

Stojíme pred mnohými výzvami v oblasti pomoci znevýhodneným komunitám, ale je úžasné vidieť, že vedeniu mestskej časti či nám, poslancom, záleží aj na tejto oblasti a venujeme jej neustálu aktívnu pozornosť.

Iveta Jančoková

V súčasnosti má Mestská časť Petržalka k dispozícii niekoľko nástrojov, ktorými môže realizovať sociálnu politiku vo vzťahu k znevýhodneným osobám. V užšom slova zmysle môžeme vychádzať z aktuálnej legislatívy, najmä zo Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, v ktorom sa presne vymedzujú povinnosti obce vo vzťahu k ľuďom v núdzi, v ťažkej životnej situácii, prípadne odkázaným na pomoc iným. Samospráva tak koná najmä prostredníctvom Strediska sociálnych služieb. V súčasnosti máme dve zariadenia opatrovateľských služieb na Vavilovovej a Mlynarovičovej. Vzhľadom na počet obyvateľov Petržalky vnímam konsenzus naprieč zastupiteľstvom rozšíriť kapacitu existujúcich prevádzok, prípadne vybudovanie ďalšieho sociálneho stacionára. V pomere na počet obyvateľov by si najväčšia mestská časť Bratislavy určite

zaslúžila viac lôžok. Za klub Mladá Petržalka & nezávislí môžeme povedať, že sme pripravení podobný návrh podporiť. Ak dajú poslanci zelenú novému zariadeniu a vyčlenia naň financie, bude na výkonnej zložke samosprávy, aby tento zámer zrealizovala.

Ešte v minulom volebnom období sme z iniciatívy kolegyne poslankyne Daniely Palúchovej, dlhoročnej odborníčky na sociálnu problematiku, naštartovali projekt prepravnej služby, alebo tzv. „sociálneho taxíka“, ktorý slúži starším ľuďom, hendikepovaným, prípadne osobám ZŤP. Znevýhodneným osobám sa takisto dá pomáhať nepriamo, cez drobné opatrenia v rámci prijímania všeobecno-záväzných nariadení obce. Napríklad po komunikácii s ľuďmi, ktorí sú odkázaní na invalidný vozík, sme predkladali úpravu pravidiel parkovania.

Z môjho pohľadu stoja pred Petržalkou dve výzvy. Do budúcnosti to znamená väčšiu a rozsiahlejšiu pomoc osamelým a týraným matkám s deťmi, podporu a spoluprácu občianskych združení, ktoré sa starajú o ľudí bez domova, prípadne o drogovú závislosť.

Navyše predpokladám, že po skončení pandémie budeme musieť nanovo zadefinovať slovo „znevýhodnená osoba“. V širšom slova zmysle pôjde totiž o rozmanité skupiny ľudí, ktoré priamo či nepriamo zasiahlo šírenie vírusu a následné opatrenia, ktoré spomalili ekonomiku. Za najvýznamnejšiu znevýhodnenú skupinu považujem malé deti, školopovinných žiakov, ktorí boli ukrátení o výchovu a vzdelávanie. Pôjde tiež o malých podnikateľov a živnostníkov. Majiteľov menších prevádzok, drobných bistier, reštaurácií, alebo obchodov. Tí v dôsledku pandémie nemohli pracovať, dnes môžu mať problém platiť základné výdavky a hrozia im existenčné ťažkosti. Nepriamo pandémie ovplyvnila aj učiteľov, vychovávateľov, zdravotníckych pracovníkov, prípadne mestských policajtov. Tieto profesie museli v ostatných mesiacoch vynaložiť všetko svoje úsilie na zvládnutie pandémie. V neposlednom rade budú po psychickej i fyzickej stránke zasiahnutí naši seniori...

Pokiaľ by si súčasná vláda robila svoju prácu zodpovedne a kompetentne, nemuseli by sme túto širokú skupinu ľudí riešiť. Nanešťastie, na úsekoch školstva, sociálnych vecí, podnikania, sme svedkami chaosu, diletantstva a alibizmu. Bude preto v najbližších rokoch práve na samosprávach, aby svojimi obmedzenými kompetenciami pomohla týmto „post-covid“ znevýhodneným skupinám.

Juraj Kríž

Miloslav Šmíd

Poslancom Mestskej časti Petržalka som sa stal ako prvý náhradník za tragicky zosnulého, veľmi aktívneho a obľúbeného poslanca p. Dolinaya v septembri 2020.

Petržalku som začal veľmi aktívne a pravidelne navštevovať ešte v 70-tych rokoch minulého storočia ako člen stolnotenisevho prvoligového družstva mužov TJ Spojie Bratislava, hrajúceho v tých rokoch I. celoštátnu ligu mužov.

Natrvalo obývam Petržalku od roku 2006, keď sme sa s manželkou a dvoma synmi presťahovali na Hrobákovu.

Za tie roky som vnímal hlavne problémy školské a športové. Mám pocit, že počas rokov, v ktorých mladší syn navštevoval MŠ Bradáčovu neboli také problémy s kapacitami, aké sú v súčasnosti (cca 700 neumiestnených detí). Získaním nových kapacít pre MŠ sa intenzívne zaoberáme aj v našom klube Team Vallo, konkrétne možnosťami na ul. Znievskej a Hrobákovvej.

Čo sa týka športových areálov, pokrok vnímam v podobe pre mňa stále nového zimného štadióna, novej mestskej plavárne a širokej ponuky tenisových areálov. Vrátim sa však k úvodu tohto článku a musím povedať, že mi v Petržalke veľmi chýba podobný multifunkčný športový areál, aký bol v spomenutých 70-tych rokoch na štadióne TJ Spojie Bratislava. Bolo tam hlavné a tréningové futbalové ihrisko, 2 tenisové kurty, bazén a volejbalové ihrisko.

Progresom v športovej oblasti je schválený rozpočet mestskej časti Petržalka pre rok 2021, v ktorom je vyčlenených 75 000 eur

v kapitálových výdavkoch na II. etapu cyklotrasy Chorvátske rameno-Rusovská, I. etapu realizácie cyklotrasy Prístavný most-Námestie Hraničiarov v sume 185 000 eur a na novú bežeckú dráhu a multifunkčné ihrisko na ZŠ Lachova v objeme 215 000 eur kapitálových výdavkov.

Ako súčasť etáp realizácie uvedených cyklotrás navrhujem aj realizáciu sociálnych zariadení a oddychových lavičiek na potrebné hygienické prestávky cyklistov. Zabránilo by sa tým aj zbytočnému znečisťovaniu životného prostredia pri výkone týchto športovo-rekreačných aktivít občanov.

Ako zamestnanec Štátneho fondu rozvoja bývania, kde pracujem od r. 2009, sa snažím na prípadné otázky týkajúce sa predovšetkým výstavby nájomných bytov v Petržalke a o rekonštrukčných prácach na obytnom dome na Medvedovej ul. č. 21 hľadať riešenia a odpovede.

Ako pracovník ekonomického odboru nie som síce špecialista na technicko-stavebné problémy, ale mám informácie, ktoré môžu byť prospešné pre perspektívu výstavby v Petržalke o pripravovaných zmenách v jednotlivých novelách zákona o ŠFRB a viem aj o aktuálnom stave čerpania a voľných finančných prostriedkoch ŠFRB pre poskytnutie úverov našim klientom.

Taktiež ako člen rady ZŠ na Nobelovom námestí by som rád pomohol v rámci svojich poslaneckých možností.

POSLANEC

PONUKA PRENÁJMU ŠPORTOVEJ HALY PROKOFIEVOVA V PETRŽALKE

Mestská časť Bratislava-Petržalka vyhlasuje obchodnú verejnú súťaž na prenájom športovej haly na Prokofievovej 2. Súťažné návrhy doručte písomne poštou alebo osobne do podateľne na adresu:

Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka, Kutlíkova 17, 852 12 Bratislava

v termíne do 31.03.2021 do 16.30 hod. v zalepenej obálke s výrazným označením:

Obchodná verejná súťaž – prenájom objektu „Športová hala Prokofievova 2“ – neotvárať!

BLIŽŠIE INFORMÁCIE NA TEL. ČÍSLE: 0947487032

„Telo každého človeka je jedinečné. To, čo jednému chutí, u druhého...“
(dokončenie je v tajničke)

						Pomôcky: earl, Pisia, molta, roe, Bykav	Jedlé plody stromov	Bieloruský spisovateľ (Vasil, 1924- 2003)	Citoslovce kvapkania vody	Organizácia za oslobodenie Palestíny	Literárni listy (skr.)	Gróf (angl.)	Stiahnutie svalu
						Obklop							
						2. časť tajničky							
						Odkvap, rina, po česky					Rádium (zn.) Veľmi zbil		
						Samec kozy				Dížoba Dorazenie			
						Rímska 4 Osobné zámeno			Dovnútra Patriaci Zore			3. časť tajničky	Malé lano
Autor: Vierka Blahová	Opalok, zvyšok cigarety	Patriaca Srbovi	1. časť tajničky	Meno Izidora	Krími sa Tu máš			Zobákom zbieral Príroda, po nemecky					
Ôsma časť celku								Ponárala (kniž.) Polotuhý krém					
Des							Utišujúci liek Mnoho, veľa (hud.)						
Oži (zast.)					Model Daewoo Rieka v Poľsku						Ružombe- rok (EČV) Odborník v estetike		
Srna, po anglicky				Posúvanie Náter							Vlastné ja Kochaj sa (expr.)		
Ovum (skr.)			Filter, po česky Čuvy						Strážne zvieratá Programo- vací jazyk				Area Action Plan
Hra so žolíkovými kartami								Rumunské sídlo Prostred- níctvom					
Pomôcky: MAD, eria, passa, Matca,	Súlož (lek.)	Umelý hodváb Okrasa					Spúšť (pejor.) Podkoval						
Časť nákladného auta						Podrob sa Časť tváre, časť hlavy							
Ozvena (kniž.)					Zvuk zvona Nemecko (kód)				Air India (skr.) Litium (zn.)			Herecká úloha	Slovenská hudobná skupina
Gény, idanty				Uzol z vlasov Reg. rozvoj. agentúra						Podzemný cicavec Zhotov vitím			
Ukazovacie zámeno			4. časť tajničky Editor (skr.)								Oersted (zn.) Chemická prípona		
Odober					Dueto				Rozprávko- vá lesná žienka				
Súprava náradia					Hliníkový komponent				Na iné miesto, inde				

Na troch vyžrebovaných čitateľov, ktorí úspešne vylúštia tajničku, čakajú ceny. Odpovede nám zasielajte na e-mailovú adresu noviny@petrzalka.sk a do predmetu správy uveďte Tajnička.